

MEMÒRIA GENERAL PROJECTE NORMATIU DE REGLAMENT PER A LA IGUALTAT DE GÈNERE A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

1. Antecedents

La transversalitat de gènere és la **integració de la perspectiva de gènere en tots els nivells i dimensions de la política**. Una de les seves definicions més utilitzades és *"l'organització (la reorganització), la millora, el desenvolupament i l'avaluació dels processos polítics, de manera que una perspectiva d'igualtat de gènere s'incorpori en totes les polítiques, en tots els nivells i en totes les etapes, pels actors normalment involucrats en l'adopció de mesures polítiques"*¹.

Així doncs, la transversalitat de gènere suposa la incorporació de la perspectiva de gènere en l'organització, la planificació i l'execució dels serveis i activitats que ofereixen tant l'Ajuntament com les entitats de la ciutat de Barcelona. És una estratègia que obliga a dissenyar i avaluar el conjunt de les polítiques públiques sota el criteri d'identificar, i corregir quan calgui, les seves repercussions diferenciades sobre els homes i les dones.

Aquesta estratègia per promoure la igualtat entre dones i homes va ser adoptada a la IV Conferència Mundial de les Dones de les Nacions Unides (Beijing, 1995). Des de llavors, **s'ha incorporat als principals marcs normatius (internacional, estatal i autonòmic), i esdevé també una eina fonamental per assolir la igualtat de gènere en l'àmbit local**.

Concretament a l'**Ajuntament de Barcelona**, en matèria de normativa per a la igualtat de gènere i d'autoregulació del consistori pel desenvolupament d'una estratègia de transversalitat de gènere, trobem els següents antecedents que precedeixen l'actual projecte de Reglament per a la igualtat de gènere:

- El mes de maig de 2015 es van aprovar, per Comissió de Govern, dues normes que afecten l'impuls de la transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona:
 - *L'"Ordenació de les mesures per a garantir la transversalitat de la perspectiva de gènere en els documents de caràcter normatiu, programàtic, estratègic i comunicatiu de l'Ajuntament de Barcelona"*. Aquest és un primer marc normatiu dirigit a modificar la forma en la que es dissenyen, implementen i avaluen les polítiques locals. Fonamentalment se centra en proposar l'elaboració d'informes d'impacte de gènere, i proporcionar acompanyament, i fixa la formació específica en igualtat com a eina central de suport.
 - La *"Proposta de Directrius per a l'elaboració de les normes municipals"*, de caràcter més ampli, inclou dos punts amb clares vinculacions en matèria de gènere: el primer, sobre llenguatge no sexista, i l'altre, sobre informes d'anàlisi d'impacte de gènere.

¹ Definició proposada per Mieke Verloo dins el Grup d'Expertes del Consell d'Europa. (Grup d'especialistes en Mainstreaming (EG-S-MS). *Mainstreaming de género. Marco conceptual, metodología y presentación de buenas prácticas*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer, 1999.)

- A l'abril de 2017, es va aprovar un Decret d'Alcaldia (*S1/D/2017-1271 de 24 d'abril*), de *contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona*, que contempla mesures socials concretes per a la igualtat de gènere.

Més enllà del marc legal, el desembre del 2015 s'aprova la *Mesura de Govern per a la Transversalitat de Gènere a l'Ajuntament de Barcelona* i el *Pla per la Justícia de Gènere de l'Ajuntament de Barcelona (2016-2020)* que busquen incorporar l'equitat de gènere en totes les polítiques dels districtes i de les àrees de l'Ajuntament. És a dir, en tots els plans i programes que fa l'Ajuntament (de cultura, esports, salut, seguretat, economia, justícia global, comerç, treball, internacional, etc.), en el seu pressupost, en totes les subvencions, en la contractació, en els recursos humans, en les dades que es recullen, en les avaluacions, en la comunicació, etc.

2. Motivació

Aquest projecte normatiu és necessari per avançar cap a l'equitat de gènere a la ciutat. És una eina que ens permet garantir que tot l'Ajuntament assumeix per norma la responsabilitat d'avançar cap la igualtat de gènere i per tant cap a l'objectiu democràtic de construir una ciutat més justa.

El projecte de *Reglament per a la igualtat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona* pretén revisar i anar més enllà de les normes vigents sobre transversalitat de gènere, específicament aquelles que tracten la contractació pública i la inclusió de la perspectiva de gènere en els documents normatius, programàtics, estratègics i de comunicació del Consistori.

Aquesta norma vol esdevenir un cos normatiu únic que aglutini, actualitzi i reforci la normativa existent (internacional, estatal, autonòmica i local) en matèria de transversalitat de gènere, per tal de dotar l'Ajuntament d'un instrument que aporti seguretat jurídica, amb l'objectiu de treballar per assolir una equitat de gènere real i efectiva a la ciutat de Barcelona.

3. Procés de treball

Al juliol de 2017 la Regidoria de Feminismes encarrega al departament de Transversalitat de Gènere de la Gerència de Recursos iniciar els treballs d'elaboració d'una normativa per a la igualtat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona.

Durant uns mesos, s'analitzen altres processos, duts a terme per administracions públiques locals arreu de l'Estat espanyol, per l'elaboració, aprovació i implementació de normatives que tinguin per objectiu incorporar la perspectiva de gènere al funcionament i l'actuació municipal, per tal de minimitzar les discriminacions cap a les dones i per fomentar la igualtat de dones i homes.

En aquest sentit, es fa una anàlisi comparativa de 13 textos normatius d'àmbit local (Reglaments i Ordenances). I s'analitza la normativa pionera en la matèria, que va ser elaborada, amb la col·laboració d'Emakunde, per les professores de la Universitat del País Basc

María Ángeles Barrére i Jone M. Hernández. Així doncs, s'agafa com a referència la tasca feta per EUDEL (Associació de municipis bascos) i Emakunde, que van editar una guia² on elaboren un model tipus, i van impulsar una xarxa de municipis bascos per la igualtat i contra la violència vers les dones, denominada BERDINSAREA³.

A Catalunya, els municipis han optat per regular aquestes iniciatives amb Reglaments, enlloc d'Ordenances. Ambdues normes tenen el mateix rang i grau d'obligatorietat. L'ordenança l'Administració "la imposa" cap a la ciutadania; i amb el Reglament l'Administració "s'obliga", en aquest cas a oferir serveis/crear estructures/mecanismes de règim interior (l'observança dels quals pot ser reclamada per la ciutadania).

S'exposen els primers treballs a la regidoria de Feminismes i LGTBI i a la gerència de Recursos i es decideix comptar amb una experta jurista del Centre d'Investigació Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona, que per encàrrec del Departament de Transversalitat de Gènere elabora el primer esborrany del projecte normatiu de Reglament per a la igualtat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona.

Durant els mesos d'abril a finals de juny, abans de la possible aprovació de la norma per la Comissió de Govern, el Departament de Transversalitat de Gènere incorpora millores al Reglament fruit de diverses sessions de treball i reunions amb els Serveis Jurídics de l'Ajuntament.

A més, a banda de l'obertura d'un període de consulta pública del projecte normatiu a tota la ciutadania per mitjà del portal web de Transparència, conjuntament amb la Direcció de serveis de Democràcia Activa i Descentralització s'ha previst l'habilitació d'un procés participatiu tal i com preveu l'article 19 del Reglament de Participació Ciutadana (RPC). En aquest sentit, i atenent al que estableix el RPC, s'estan organitzant les comissions d'impuls i de seguiment del procés participatiu i s'aprovarà el Decret d'Alcaldia de convocatòria pertinent per tal de poder iniciar el procés.

El període de participació s'ha iniciat al mes de juny i s'allargarà fins l'octubre, abans de l'aprovació definitiva del Reglament (novembre). Aquest procés consistirà en l'habilitació d'espais de debat i sessions de treball -tant virtuals, a través de la plataforma Decidim Barcelona, com presencials- a fi de recollir les opinions i propostes de millora del projecte normatiu, per part de la ciutadania i de persones expertes en la matèria.

Pel que fa a la participació presencial, a la primera sessió de treball (18 de juny) hi participaran les membres del Grup de treball de Transversalitat de Gènere del CDB. I la invitació a participar es fa extensiva a totes les entitats del CDB que també vulguin participar, així com a les persones que integren el Consell LGTBI i el Consell de Ciutat. En aquesta trobada es podrà estudiar l'impacte de gènere d'aquest Reglament a partir de la valoració dels grups i entitats de dones i/o feministes, així com recollir propostes de millora del mateix.

² Veure: "Guía ordenanza marco en el ámbito de la igualdad de mujeres y hombres en la CAPV" (Febrer 2012): http://www.emakunde.euskadi.eus/u72-20010/es/contenidos/informacion/pub_publicaciones/es_def/adjuntos/ordenanza_marco_es.pdf

³ Aquesta xarxa està conformada per 66 municipis (més del 78% de la població d'Euskadi) i ha estat catalogada com a "bona pràctica" per l'Observatori de la Carta Europea d'Igualtat. Veure: <http://www.eudel.eus/destacados/berdinsarea/>

El segon espai de participació (5 de juliol) consistirà en una sessió de treball amb persones expertes en la matèria (associacions de dones juristes i jutgesses, grups de recerca, grup de dones o comissions de treball per a la igualtat de gènere de determinats col·legis professionals, etc). En aquesta trobada es pretén reflexionar jurídicament sobre el contingut i l'estructura de la normativa.

En paral·lel a aquestes sessions presencials, com s'ha introduït, s'habilitarà la possibilitat de **participar virtualment**, mitjançant la **plataforma Decidim Barcelona** i les xarxes socials de l'Ajuntament, per tal de facilitar que arribi la veu de totes aquelles persones que per dificultats diverses, no ho puguin fer presencialment.

Finalment, aquest procés es tancarà amb una sessió de devolució previsiblement a finals de setembre o principis d'octubre de 2018, oberta a tota la ciutadania. Aquesta sessió es planteja com a sessió participativa final i de retorn a totes les persones que han participat del procés participatiu per l'elaboració del Reglament per a la Igualtat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona. No obstant, seguirà les directrius establertes en el RPC i per tant serà una sessió oberta a tota la ciutadania.

4. Modificacions més rellevants

El Reglament, que permet l'aplicació efectiva de la transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona, es presenta com un canvi de paradigma important en cadascuna de les actuacions públiques, perquè es passa de la concepció de les polítiques de gènere com una tasca específica només d'un departament o regidoria, a entendre que la responsabilitat d'assolir la igualtat és de tots els departaments, unitats, regidories, comissionats, i districtes.

Per assegurar la implementació d'aquesta estratègia, i donada la impossibilitat d'establir infraccions i sancions en cas d'incompliment del Reglament, es crea una comissió de seguiment del mateix i es preveuen mecanismes coercitius o de seguiment i avaluació. Bàsicament aquests mecanismes es poden resumir en la creació d'una comissió mixta (personal tècnic amb expertesa en gènere; càrrecs polítics i en alguns casos persones expertes o col·lectius específics) que s'encarrega del seguiment del desplegament de la norma en qüestió. I, pel que fa a l'avaluació d'aquest Reglament, per tal que aquesta sigui el més objectiva possible, es preveu la intervenció d'una entitat externa competent en la matèria.

5. Compliment de les prescripcions de l'article 129 de la llei 39/2015

El present Reglament segueix els principis de bona regulació que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015 d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

- 1. Necessitat i eficàcia.** L'interès general que persegueix aquest Reglament és avançar cap a l'equitat de gènere a la ciutat en consonància amb el principi d'igualtat i no discriminació per raó de sexe i el mandat de l'article 14 de la Constitució espanyola i els articles 4, 19 i 41 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Fins ara, l'Ajuntament de Barcelona no compta amb cap cos normatiu únic que aglutini, actualitzi i reforci la normativa existent. I per tant, aquesta norma és una eina que ens permet garantir que tot l'Ajuntament assumeix per norma la responsabilitat d'avançar cap la igualtat de gènere i per tant cap a l'objectiu democràtic de construir una ciutat més justa.

2. **Proporcionalitat.** El contingut és el mínim imprescindible per atendre la necessitat que s'ha de cobrir amb la norma. No es restringeixen drets, ans el contrari, es blinden mecanismes, serveis i estructures organitzatives per tal d'assolir l'objectiu de construir una ciutat més justa i igualitària.
3. A fi de garantir el **principi de seguretat jurídica**, el Reglament és coherent amb el conjunt de l'ordenament jurídic vigent, tant internacional, com estatal i autonòmic. De manera que genera un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certesa, que en facilita el coneixement i la comprensió i, en conseqüència, l'actuació i la presa de decisions de l'Ajuntament de Barcelona, dels organismes autònoms, les societats mercantils i la resta d'entitats vinculades o dependents de l'Ajuntament de Barcelona.
4. En aplicació del **principi de transparència**, per l'elaboració del Reglament, en els termes que estableix l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, s'ha obert una consulta pública de la proposta per mitjà del Portal web de Transparència de l'Ajuntament de Barcelona; s'han definit clarament els objectius del Reglament i la seva justificació en el Preàmbul; i s'ha habilitat un procés participatiu en l'elaboració de la norma, tant presencial com virtual.
5. En aplicació del **principi d'eficiència**, les despeses que es puguin produir com a conseqüència de l'aplicació del Reglament formen part de l'activitat ordinària que es realitza en aquesta matèria.

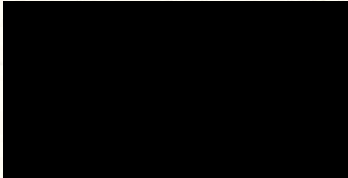
6. Implicació econòmica del Reglament

La implementació del present Reglament té una certa implicació econòmica en termes de dedicació pressupostària. En concret, la capacitat del personal municipal que requereix la norma té un impacte sobre les despeses de l'Ajuntament destinades a formació. No obstant, aquesta despesa s'assumeix de manera ordinària i es preveu dins del pressupost dels Plans de Formació, des de la Gerència de Recursos Humans i Organitzacions.

En cap cas la implementació del Reglament suposa un augment pressupostari dels Capítols 2 o 4 del Pressupost de l'Ajuntament de Barcelona, relatius a les despeses en béns corrents i serveis i transferències corrents. La principal implicació econòmica es troba sobre el Capítol 1, és a dir, sobre el personal funcionari, laboral i polític de l'Ajuntament de Barcelona. I per tant, són despeses perfectament assumibles en la dinàmica de gestió ordinària de l'Ajuntament.

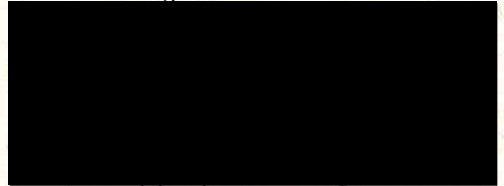
Barcelona, 15 de juny de 2018

Cap del Departament de Transversalitat de Gènere

Gerència de Recursos

Vist-i-plau

Pilar Miras i Virgili
Gerenta de Recursos